

Kas!

Etusivu Kirjoitusohjeet | Writing Instructions Tietoa blogista

Oppimisympäristöjen turvallisuus perusopetuksessa – tilannekuva ja kehittämistarpeet

15.1.2025 Eila Lindfors, Miika Leino, Julia Kokki

Koulujen turvallisuus on ajankohtainen ja tärkeä aihe, sillä oppilaiden ja henkilökunnan hyvinvointi sekä oppimistulokset ovat olennaisesti sidoksissa turvalliseen oppimis- ja työympäristöön. Viime vuosina on noussut esiin kasvava huoli oppimisympäristöissä esiintyvistä uhkatekijöistä, kuten väkivallasta ja psyykkisestä kuormituksesta, jotka voivat muun aiheuttamansa haitan ohella vaarantaa koulujen perustehtävän – oppimisen mahdollistamisen.

Oppimisympäristöjen turvallisuuden tutkiminen on tärkeää, sillä se antaa konkreettisia lähtökohtia kehittämistoimenpiteiden kohdentamiselle. Kouluissa turvallisuus muodostuu monista tekijöistä, kuten fyysisestä, psyykkisestä, sosiaalisesta ja rakenteellisesta turvallisuudesta. Ymmärtämällä näiden osa-alueiden tilaa ja keskinäisiä vaikutuksia voidaan luoda systemaattisia ratkaisuja, jotka vahvistavat oppimisympäristöjen turvallisuutta ja edistävät hyvinvointia niin oppilaiden kuin henkilökunnankin keskuudessa.

Turun yliopiston tutkijat **Miika Leino** ja professori **Eila Lindfors** ovat julkaisseet uuden tutkimuksen, joka muodostaa tilannekuvan perusopetuksen oppimisympäristöjen turvallisuudesta henkilökunnan tekemien turvallisuusilmoitusten perusteella. Tutkimus luo ymmärrystä nykytilanteesta ja kehittämistarpeista koulujen turvallisuuskulttuurin edistämiseksi.

Tutkimuksen tausta, menetelmät ja tavoitteet

Oppimisympäristöjen turvallisuus on ollut aiempien tutkimusten mukaan Suomessa hyvällä tasolla, mutta väkivallan ja muiden uhkien esiintyminen on huolenaiheena edelleen. Osana Turun yliopiston opettajankoulutuslaitoksen Rauman kampuksen toteuttamaa ONNI on turvallinen koulu -hanketta toteutettu tutkimus pyrkii vastaamaan kysymykseen ”Millainen on perusopetuksen oppimisympäristöjen turvallisuuden tilannekuva opetushenkilökunnan tekemien turvallisuusilmoitusten perusteella?”.

Tutkimusaineisto koostuu 324 turvallisuusilmoituksesta, jotka on jaoteltu kuuteen turvallisuuden osa-alueeseen: fyysinen, psyykinen, sosiaalinen, rakenteellinen, ympäristöllinen ja pedagoginen turvallisuus. Ilmoitukset analysoitiin sisällönanalyysin keinoin ja luokiteltiin tapahtuman aiheuttajan, kohteen ja tapahtuman kulun perusteella.

Mitä turvallisuusilmoitukset kertovat koulujen arjesta?

Tutkimuksen tulokset osoittavat, että suurin osa turvallisuusilmoituksista koskee fyysistä turvallisuutta (62 prosenttia), erityisesti väkivaltaa oppilaiden välillä tai oppilaiden henkilökuntaan kohdistamaa väkivaltaa. Psykkisen turvallisuuden ilmoitukset (21 prosenttia) liittyvät usein verbaaliseen häirintään ja uhkailuun. Sosiaalisen turvallisuuden ilmoitukset (4 prosenttia) puolestaan koskevat yhteisön toimintamallien ja normien rikkomista, kuten oppituntien häirintää. Rakenteellisen turvallisuuden ilmoitukset (13 prosenttia) taas liittyvät kiinteistöjen ja kalusteiden vahingoittamiseen.

Tutkimuksen perusteella perusopetuksen oppimisympäristöissä kohdataan edelleen haasteita erityisesti fyysisen ja psyykkisen turvallisuuden osa-alueilla. Tähän pohjaten koulujen turvallisuuskulttuurin kehittäminen on ensiarvoisen tärkeää, ja osaksi turvallisuustyötä tulisi sisällyttää systemaattinen turvallisuusilmoitusten kerääminen ja analysointi. Koulut ja opetuksen järjestäjät voivat hyödyntää tutkimuksen tuloksia kehittääkseen ennakoivia toimenpiteitä oppimisympäristöjen turvallisuuden edistämiseksi.

Turvallisuuskulttuurin kehittäminen on avain parempaan oppimisympäristöön

Leinon ja Lindforsin tutkimus tarjoaa ensimmäisen laajan tilannekuvan perusopetuksen oppimisympäristöjen turvallisuudesta Suomessa. Tulokset korostavat tarvetta turvallisuushavaintojen systemaattiseen raportointiin ja analysointiin, jotta koulujen turvallisuuskulttuuria voidaan kehittää proaktiivisesti. Paitsi että turvallinen oppimisympäristö on perusta hyvälle oppimistuloksille, turvallisuuskulttuurin kehittäminen kouluissa voi vähentää väkivallan ja häirinnän esiintymistä, mikä puolestaan edistää oppilaiden psyykkistä ja fyysistä hyvinvointia.

Tutkimuksen tuloksia voidaan hyödyntää koulutuksen järjestäjien, opettajien ja koulun johdon koulutuksessa ja ohjeistuksessa. Lisäksi tulokset voivat toimia pohjana kansallisille ja paikallisille turvallisuusstrategioille, jotka tähtäävät koulujen turvallisuuden parantamiseen. Turvallisuusilmoitusten systemaattinen kerääminen ja analysointi voi myös toimia mallina muille oppilaitoksille ja organisaatioille, jotka haluavat kehittää omaa turvallisuuskulttuuriaan.

Yhteenveto

Oppimisympäristön turvallisuus on monimuotoinen ja jatkuvasti kehittyvä kokonaisuus, joka vaatii suunnitelmallista ja aktiivista kehittämistyötä. Tuore tutkimus tuo esiin keskeiset haasteet ja tarjoaa suosituksia niiden ratkaisemiseksi. On tärkeää, että koulut ja opetuksen järjestäjät ottavat nämä havainnot huomioon ja ryhtyvät toimenpiteisiin turvallisuuden parantamiseksi, jotta oppilaat voivat rauhassa keskittyä oppimiseen turvallisessa ja hyvinvointia tukevassa ympäristössä.

Lisätietoa

Leino, M., & Lindfors, E. (2024). [Oppimisympäristön turvallisuuden osa-alueet ja tilannekuva – Perusopetuksen turvallisuuden hallintaa turvallisuusilmoitusten perusteella](https://doi.org/10.37450/ht.131217). *Hallinnon tutkimus*, 43(3), 226–245. (<https://doi.org/10.37450/ht.131217>)

Kirjoittajina Turun yliopiston opettajakoulutuslaitoksen professori Eila Lindfors, käsityökasvatuksen yliopisto-opettaja Miika Leino ja projektiasiantuntija Julia Kokki.

Categories: [Julkaisut](#), [Kehittämishankkeet](#), [Opettajuus](#), [Opetus](#), [Tutkimus](#), [Yhteiskunnallinen vuorovaikutus](#)

Keywords: [kouluturvallisuus](#), [turvallisuus](#)

Share

